

**„Umění je to, co jako umění funguje“
prof. Jiří Kroupa
Seminář dějin umění FF MU v Brně**

Funkce umění:

- 1. Zdobná funkce**
- 2. Komunikační funkce**
  - A. Citová (estetická) informace**
  - B. Věcná informace**
- 3. Funkce národního kulturního dědictví**
- 4. Umění jak předmět odborného zájmu**
- 5. Umění jako předmět uměleckého trhu**

Druhy umění:

- 1. Dělení podle úlohy:**
  - A. Umění užité**
  - B. Umění volné**

- 2. Dělení podle vyjadřovacích prostředků
(model dle Otakara Hostinského)**
  - A. Umění prostorová (malířství, sochařství, architektura,
grafika, design, fotografie....)**
  - B. Umění časová (hudba, slovesné umění...)**
  - C. Umění časoprostorová (tanec, divadlo, film, TV ....)**

- 3. Dělení podle vzniku a působení**
  - A. Umělecký proces (tvorba) – vytváření díla**
  - B. Umělecký artefakt – existence vytvořeného díla**
  - C. Působení díla ve společnosti
(zprostředkování a vnímání díla)**

Instituce zprostředkující umění

1. Muzeum umění

- vytváření sbírky
- badatelství a odborné zpracování
- stálá expozice (téma, časové vymezení...)
- krátkodobé výstavy
- odborné publikace
- zprostředkování umění
(programy pro veřejnost...)
- bývá státní, městskou i soukromou institucí

2. Dům umění (Kunsthalle)

- nevytváří sbírku
- zprostředkovává aktuální umění
- krátkodobé výstavy
- tematické i monografické výstavy
- odborné publikace
- programy pro veřejnost

3. Galerie (soukromá)

- nevytváří sbírku
- zprostředkovává aktuální umění
- krátkodobé výstavy
- zastupuje umělce
- prodává výtvarná díla

(V některých zemích je pojmem galerie označováno muzeum umění, např. v českém prostředí např. Národní galerie v Praze, v Itálii Galerie Uffizi, ve Velké Británii Národní galerie Londýn – jde jen o terminologický rozdíl)

Světová muzea umění

Kunsthistorisches Museum Wien
MOMA – Museum der modernen Kunst Wien
MAK – Museum für angewandte Kunst Wien
Albertina Wien
Alte (neue) Pinakothek München
Pinakothek der Moderne München
Dresdener Staatsgalerie
Metropolitan Museum of Art New York
Museum of modern Art New York
Guggenheim Museum New York
Musée National du Louvre Paris
Centre G. Pompidou Paris
National Gallery London
Tate Gallery London (Tate Modern)
Museo del Prado Madrid
Ermitáž Petrohrad
Gallerie degli Uffizi Firenze
Museum Ludwig Köln a.R.

Galerie v Brně

Moravská galerie v Brně
(Pražákův palác, Mistodržitelství palác, Uměleckoprůmyslové muzeum)
Muzeum města Brna (Špilberk, Měniňská brána)
Dům umění města Brna
Galerie mladých
Galerie ARS
Galerie Brno – nyní Brno Gallery
Galerie Aspekt
Galerie Art Kontakt (zrušena)
Galerie Na bidýlku (zrušena)
Galerie I. Art Consulting – nyní Brno Gallery
Galerie Escort – (zrušena)
Galerie Platinium
Fait Gallery
Galerie OFF/FORMAT
Galerie Umakart

Umění bez revolucí?

Thomas S. Kuhn: Struktura vědeckých revolucí,
Praha 1997, (originál z r. 1962)

George Kubler: The Shape of Time (1962)

Kuhn: „V tomto eseji znamená „normální věda“ výzkum, který je založen přísně na jednom či několika výsledcích vědy, jež určité vědecké společenství jistým způsobem uznává po určitou dobu jako to, co poskytuje základ pro její další praxi.“ (s.23)

„Paradigma, v ustáleném významu toho slova, je nějaký přijatý model nebo schéma.“ (s.35)

Paradigma – všeobecně přijímaný model současné vědecké praxe, který zahrnuje zákony, teorie, aplikace a odpovídající přístroje (dále terminologii a metody)... (volně dle s.23)

„Revoluční věda“ „...za vědecké revoluce pokládáme takové nekumulativní události ve vývoji vědy, v nichž je staré paradigma zcela nebo zčásti nahrazeno novým, které je s paradigmatem starým neslučitelné“ (s.98)

George Kubler – The Shape of Time

1. Konceptot stylu je nedostatečný (svazuje skutečnou podobu jevů do klišé, vysvětluje dílu jen synchronně)
  2. Metafory z biologie (zrod, rozkvět, zánik) jsou neadekvátní
  3. Metody dějin umění je třeba propojit s exaktními vědami (užít nebiologické metodologie – např. matematiku)
  4. Nepsat biografie umělců jen jako chronologie
  5. Neoddělovat formalistickou a ikonologickou metodu interpretace (nikoli originalita, ale řešení problému)
- Prvoobjekty – díla s novým řešením určitého problému
Repliky – řeší proměňující se podobu problému
(např. Remeš 1220-1250, Raffael – Vatikánské fresky aj.)

Jan Bialostocki – aplikace teorie různě trvajících historického času dle Fernanda Braudela

- 1. La longue durée – dlouhé úseky (s minimální změnou)**
- 2. La moyen durée – střední čas – slohové kulturní systémy**
- 3. La curt durée – běžné události v dějinách**

Lorenzo Ghiberti – bronzová vrata Baptisteria ve Florencii
(1402 – 1425)

- A. Z hlediska jiných dveří daného období i dřívějších**
- B. Z hlediska gotického reliéfu**
- C. V rámci vlastní Ghibertiho tvorby**
- D. Z hlediska užití perspektivy v sochařském reliéfu**
- E. Z hlediska vazby k antické tradici**